

Les 37 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord Overslaan, stappen over ..., פָּסַח {pásach} [pa'al]. Er zijn enkele uitzonderingen omdat het werkwoord eindigt op een n.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	פּוֹסַח pose'ach	פָּסַחְתִּי pásachti	אֶפְסַח èfsach	אֲנִי
Ik (v)	פּוֹסַחַת posachat	פָּסַחְתִּי pásachti	אֶפְסַח èfsach	אֲנִי
Jij (m)	פּוֹסַח pose'ach	פָּסַחְתָּ pásachta	תִּפְסַח tifsach	אַתָּה
Jij (v)	פּוֹסַחַת posachat	פָּסַחְתְּ pásacht	תִּפְסַחִי tifs'echi	אַתְּ
Hij	פּוֹסַח pose'ach	פָּסַח pásach	יִפְסַח yifsach	הוּא
Zij	פּוֹסַחַת posachat	פָּסַחָה pascháh	תִּפְסַח tifsach	הִיא
Wij (m)	פּוֹסְחִים pos'chim	פָּסַחְנוּ pásachnoe	נִפְסַח nifsach	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	פּוֹסַחוֹת pos'chot	פָּסַחְנוּ pásachnoe	נִפְסַח nifsach	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	פּוֹסְחִים pos'chim	פָּסַחְתֶּם p'esachtèm	תִּפְסַחוּ tifs'echoe	אַתֶּם
Jullie (v)	פּוֹסַחוֹת pos'chot	פָּסַחְתֶּן p'esachtèn	תִּפְסַחוּ tifs'echoe	אַתֶּן
Zij (m)	פּוֹסְחִים pos'chim	פָּסַחוּ pás'choe	יִפְסַחוּ yifs'echoe	הֵם
Zij (v)	פּוֹסַחוֹת pos'chot	פָּסַחוּ pás'choe	יִפְסַחוּ yifs'echoe	הֵן

Gebiedende wijs: m: פָּסַח p'esach ,v: פָּסַחִי pis'chi , mv: פָּסַחוּ pis'choe, Inf: לִפְסוֹחַ, לִפְסוֹחַ lifso'ach

Opdracht 2: Het lied *Mah nisjtana*, met de vier vragen van het begin van de Sedermaaltijd.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?	mah nisjtannáh halayláh hazèh, mikol hallelot?	Wat verschilt deze avond van alle avonden?
שבכל הלילות אנו אוכלים חמץ ומצה הלילה הזה כולו מצה?	sjèb'echol hallelot ánoe ochlim chámets oematsáh, hallayláh hazèh, koelo matsáh?	Want op alle avonden wij eten brood en matse, deze avond alleen matse?
שבכל הלילות אנו אוכלים שאר ירקות הלילה הזה כולו מרור?	sjèb'echol hallelot ánoe ochlim sj'e'ár y'e'ráqot, hallayláh hazèh, koelo márór?	Want op alle avonden wij eten diverse groenten, deze avond alleen maror?
שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת הלילה הזה שתי פעמים?	sjèb'echol hallelot en ánoe matbilin a'filoe pa'am achat, * hallayláh hazèh, sj'ete p'e'ámim?	Want op alle avonden niet wij indopen zelfs één maal, deze avond twee malen?
שבכל הלילות אנו אוכלים בין יושבים ובין מסובין הלילה הזה כולנו מסובין?	sjèb'echol hallelot ánoe ochlim ben yosjvim oeven m'esoebin, * hallayláh hazèh, koelánoe m'esoebin?	Want op alle avonden wij eten tussen zitten en leunen, deze avond wij allen leunen?

Dit is een nogal letterlijke vertaling; soepeler vertaald ziet het er zo uit

Wat is er vanavond anders dan alle avonden?

Want alle avonden eten we (gezuurd) brood en matse, deze avond alleen matse?

Want alle avonden eten we allerlei groenten, deze avond alleen maror (bittere groente) ?

Want alle avonden dopen we zelfs niet eenmaal in, deze avond twee maal?

Want alle avonden eten wij tussen zittend en leunend, deze avond leunen we allen?

Let op het woord שבכל, dit bestaat uit het bijwoord כל {kol} Al, iedere, geheel, met het voorzetsel ב {b'e} In, en het betrekkelijk voornaamwoord of voegwoord ש {sjè} Die, dat.

* Bij enkele woorden (matbilin, mesoebin) zie je de Aramese meervoudsuitgang -in

Les 38 – Status Constructus

Twee zelfstandige naamwoorden kunnen achter elkaar worden geplaatst om samen een nieuw begrip aan te duiden of (met name in het Bijbels Hebreeuws) een bezitsrelatie. Dat heet in het Latijn *Status Constructus*, in het Engels *Construct*, en in het Hebreeuws סְמוּחָה {smichoet}, nabijheid, verwantschap.

- Tussen de twee woorden staat veelal een koppelstreep.
- Het eerste woord krijgt de 'status constructus' vorm, verliest de nadruk, waardoor veelal de klank vervluchtigt en klinkers verkorten. Voor de meeste zelfstandige naamwoorden geldt:

- Het enkelvoud van een mannelijk z.n. blijft onveranderd of klanken worden verkort.
  - Het meervoud van een mannelijk z.n. vervangt ם' {im} door ' {e}.
  - Het enkelvoud van een vrouwelijk z.n. eindigend op ה {ah} vervangt de uitgang door ת {at}.
  - Het meervoud van een vrouwelijk z.n. verandert niet of krijgt kortere klanken.
- (Bij de begrippen 'mannelijk' en 'vrouwelijk' gaat het hier om de *vorm*, niet om de *grammatica*).
- De duaal (tweevoud) uitgang ם' {ayim} verandert in ' {e}.
  - Een aantal oudere woorden hebben hun eigen constructvorm:

בַּיִת	bayit	huis	wordt	בֵּית	bet	huis van
בֵּן	ben	zoon	wordt	בֶּן	bèn	zoon van
בָּנִים	banim	zonen	wordt	בָּנֵי	b ^e ne	zonen van
מַלְכוֹת	m ^e láchot	koninginnen	wordt	מַלְכוֹת	malchot	koninginnen van

- Het tweede woord krijgt de nadruk en blijft onveranderd.
- Bij het vormen van een *Status Constructus* vervallen eventueel aanwezige voorzetsels en voorvoegsels. Een eventueel lidwoord komt voor het *tweede* woord. (בַּ en לְ mogen wel voor het eerste woord, בֵּן en לְ niet, want de A-klank geeft het lidwoord aan).

Indien het onderwerp bepaald is, door het gebruik van een eigennaam of een bezitsuitgang, wordt géén lidwoord gebruikt. B.v. בַּיִת־דָּוִד {bet-david}, het huis van David.

- Bij meerdere 'eigenaren' wordt voor elk van deze de *Status Constructus* toegepast: 'De bal van Jan en Kees' wordt 'De bal-van Jan en de bal-van Kees'.

בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּבְנֵי הַמַּלְכָּה {b^ene hammèlèch oev^ene hammalkáh}, 'de zonen-van de-koning en de zonen-van de-koningin', de zonen van de koning en de koningin.

- Een eventueel bijvoeglijk naamwoord komt achter de *Status Constructus*, en richt zich betreffende geslacht en getal naar het eerste woord. Voorbeeld: סוּסוֹת הַמֶּלֶךְ הַטּוֹבוֹת {soesot hammèlèch hatovot}, 'merries-van de-koning de-goede', de goede merries van de koning.

Een aantal voorbeelden:

בַּיִת	bayit	Huis, constr.	בֵּית־חֹלִים	bet-cholim	Ziekenhuis
בָּתִּים	batim	Huizen, constr.	בֵּית־יִחְזוּלִים	baté-cholim	Ziekenhuizen
חֹלֶה	cholèh (m)	Zieke, patient	בֵּית לֶחֶם	bet lechem	'Broodhuis', Bethlehem
לֶחֶם	lèchèh (m)	Brood	בֵּית סֵפֶר	bet sefèr	'Boekhuis', (een) school
עוּגָה, עֹגָה	oegáh (v)	Cake, koek, taart	בֵּית הַסֵּפֶר	bet hasefèr	De school
שׁוֹקוֹלָד	sjoqolád (m)	Chocolade	עוּגַת הַשׁוֹקוֹלָד	oegat hasjoqolad	De chocoladecake
כָּלֵב	kèlèv (m)	Hond	כָּלֵב רְחוּב	kèlèv r ^e chov	Straathond
רְחוּב	r ^e chov (m!)	Straat	בַּקְּבוֹעַ הַחֵלֶב	baqboeq hècháláv	De fles melk
בַּקְּבוֹעַ	baqboeq (m)	Fles			(Waarom hècháláv? Zie les 06)
חֵלֶב	cháláv (m)	Melk			

Woordenschat

סָמַךְ (על)	sámach (al) [pa'al]	Vertrouwen (op), steunen
<i>Niet te verwarren met het werkwoord שָׂמַח {sámach} Zich verheugen, blij zijn.</i>		
סָמוֹךְ	sámoech (bn)	Dichtbij, aangrenzend, gesteund, leunend
סָמוֹךְ, סְמוּכָה	sámoch (m), sámocháh (v)	Steun, stut (ook persoon)
סָמַךְ	sèmèch (m)	Steun, stut; autorisatie
סָמְכָה	smicháh (v)	Steun; leunend op; rabinale bevoegdheid
סְמִיכוֹת	smichoet (v)	Nabijheid, verwantschap; <i>status constructus</i> ; bevoegdheid om als rabbijn te fungeren
סְמִיכוֹת	samchoet (v)	Bevoegdheid, autoriteit, expertise
יִצְחָק	yitschaq	Isa'ak, Izak

Opdracht 1: Geef de uitspraak en de vertaling.

- סוּס הַמֶּלֶךְ .....
- בַּיִת אַבְיָר (Gen. 12:1) .....
- בְּנֵי־דָוִד .....

עיני אחי .....
 מלכת יהודה .....
 אַנְכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב (Exodus 3:6) .....
 .....
 כִּי-סָמַךְ מִשָּׁה אֶת-יָדָיו, עָלָיו (Deuteronomium 34:9) .....
 .....
 סָמַךְ מֶלֶךְ-בָּבֶל אֶל-יְרוּשָׁלַם (Ezechiël 24:9) .....
 .....
 סָמוּךְ לְבוֹ (Psalm 112:8) .....
 Sinaasappelbomen .....
 Appelsap .....
 Bethlehem .....
 De grote kinderkamer .....
 De kinderen zijn in de scholen .....
 De kaasgebakjes .....
 De avondmaaltijd .....

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord סָמַךְ sámach [pa'al] Vertrouwen (to rely).
 Controleer jezelf op de website <http://www.hebrew-verbs.co.il>.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	סוּמַכְתִּי somèchèt	סָמַכְתִּי sámachti	אֶסְמוּךְ èsmoch	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	הוא
Zij	.....	.....	.....	היא
Wij (m)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: אֶסְמוּךְ s^emoch, v:....., mv: ....., infinitief: לְסָמוּךְ lismoch

Bronnen: Leerboek der Hebreeuwsche taal, rabbijn S.Ph. De Vries; en.wikipedia.org; Grammatica van het Bijbels Hebreeuws, Nat-Lettinga; Teach Yourself Biblical Hebrew, prof. R.K. Harrison; www.hebrew-verbs.co.il; Hebrew with pleasure, Edna Kadman.

Zie ook: Videoles van prof.dr. Piet van Midden, https://webapp.fkt.uvt.nl/bho/plugin_wiki/page/hebreeuws, les 15 De Status Constructus; <http://www.teachmehebrew.com/lesson-29.html>